



ע"פ 4416/20 - פלוני נגד היועץ המשפטי לממשלה

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4416/20

ע"פ 4433/20

כבוד השופטת ע' ברון
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ע' גרוסקופף

לפני:

פלוני

המערער בע"פ 4416/20
והמשיב בע"פ 4433/20:

נגד

היועץ המשפטי לממשלה

המשיב בע"פ 4416/20
והמערער בע"פ 4433/20:

ערעורים על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים
(כב' השופטת ח' מ' לומפ) בתה"ג 11459-01-20
מיום 31.5.2020

(18.11.2020)

ב' בכסלו התשפ"א

תאריך הישיבה:

עו"ד ניק קאופמן

בשם המערער בע"פ 4416/20
והמשיב בע"פ 4433/20:

עו"ד ג'ני קרמנר; עו"ד רותי פאוזנר

בשם המשיב בע"פ 4416/20
והמערער בע"פ 4433/20:

פסק-דין



השופט ד' מינץ:

ערעורים מכאן ומכאן על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ח' מ' לומפ) מיום 31.5.2020 בתה"ג 11459-01-20 במסגרתה הוכרז המערער בע"פ 4416/20 (להלן: המערער) כבר-הסגרה למדינת ניו יורק שבארצות הברית, לצורך העמדתו לדין פלילי בגין עבירות מין שבוצעו על פי הנטען בשתי בנותיו, האחת ילידת שנת 1990 והשנייה ילידת שנת 1991 (להלן: הבנות), עת היו קטינות.

הרקע לערעורים

1. בחודש אוקטובר 2010 התקבלה במרכז לפגיעה ולהתעללות בילדים של מדינת ניו יורק תלונה בגין ביצוע עבירות מין באחת מהבנות. בהתאם לנהלי המרכז, דיווח בעל סממן פלילי מועבר למשטרת ניו יורק לחקירה, וכך אירע גם במקרה זה.
2. ביום 30.11.2010 גבה חוקר ממשטרת ניו יורק הודעות משתי הבנות. השתיים מסרו כי המערער נהג לבצע בהן עבירות מין חמורות בהזדמנויות שונות במשך שנים רבות. לדברי הבנות, המעשים בוצעו על ידי המערער בבית המשפחה. יום קודם לפתיחת החקירה עזב המערער את ארצות הברית ביחד עם בנו. ביום 25.1.2011 הוגש נגד המערער כתב אישום בפני בית המשפט העליון של מדינת ניו יורק במחוז קינגס.
3. ביום 12.10.2012 הגישו הרשויות בארצות הברית בקשה להסגרתו של המערער על מנת להעמידו לדין בניו יורק בגין ביצוע עבירות המין (להלן: בקשת ההסגרה). בבקשת ההסגרה, בהתבסס על כתב האישום שהוגש נגד המערער, נטען כי החל מיום 1.8.1996 ועד ליום 11.2.2004 ביצע המערער עבירות מין חמורות בשתי הבנות, בבית המשפחה בברוקלין, ניו יורק. יוחסו למערער שורה ארוכה של עבירות מין קשות, ביניהן התנהגות מינית כלפי קטין, מעשה סדום, גילוי עריות ועוד. בין יתר העבירות גם יוחסה למערער עבירה של "סיכון שלולמו של קטין" (Endangering the welfare of a child), עבירה לפי סעיף 260.10 לחוק העונשין של מדינת ניו יורק (להלן: סעיף 260.10).
4. ביום 18.6.2015, בהתאם לסעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק ההסגרה), הורתה שרת המשפטים דאז על הגשת עתירה להכריז על המערער בר הסגרה לארצות הברית. לאחר מאמצים ממושכים לאיתורו, נעצר המערער ביום 5.1.2020 והעתירה האמורה הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים.
5. בית המשפט המחוזי בחן את הראיות שצורפו לבקשת ההסגרה, היינו את תצהירי הבנות, תצהיר החוקר הראשי בתיק החקירה - החוקר סטיבן ליטווין ממשטרת ניו יורק, והודעתה של אשת המערער - אמן של הבנות, ומצא כי הן קושרות את המערער במידה הנדרשת לביצוע המעשים המיוחסים לו וממלאות אחר דרישת "האחיזה לאישום", הקבועה בסעיף 9 לחוק ההסגרה. בית המשפט דחה את טענות המערער כי סעיפי האישום מתייחסים לתקופות שונות, בניגוד לתצהיר אחת הבנות שאינה נוקבת בתאריכים מדויקים בעדותה ולכן אין בתצהירי המתלוננות תשתית ראייתית מספקת כדי להסגירו. כן נדחתה הטענה כי אחד מסעיפי האישום (סעיף מספר 3) אינו קריא. בית המשפט גם דחה את טענות המערער כי הסגרתו אינה מתיישבת עם תקנת הציבור בשל השיהוי הרב שנפל בהגשת בקשת ההסגרה. בהקשר זה צוין כי השיהוי שנגרם - חלקו עקב מעשיו של המערער עצמו - אינו גובר על האינטרס שהמערער יועמד לדין



בארצות הברית על העבירות המיוחסות לו, נוכח חומרתן. כן נדחתה טענתו של המערער כי אין מקום להכריז עליו כבר הסגרה בשל תנאי הכליאה בארצות הברית שאינם הולמים, וזאת גם לאור התפשטות מגפת הקורונה, תוך שנקבע כי טענה זו נטענה בעלמא ללא תשתית ראייתית וכי אין לדעת מה ילדיום בקשר לנגיף הקורונה.

ביום 31.5.2020 דחה בית המשפט המחוזי את התנגדות המערער והכריז עליו כבר הסגרה לארצות הברית בגין העבירות המיוחסות לו בבקשת ההסגרה, פרט לעבירה שבסעיף 260.10. ביחס לעבירה המפורטת בסעיף זה נקבע בתמצית כי היא אינה עבירה בת-הסגרה.

6. הן המערער והן המשיב בע"פ 4416/20 (להלן: היועץ המשפטי) ערערו על החלטת בית המשפט המחוזי. המערער טוען כי בית המשפט שגה בהערכת דיות הראיות שצורפו לבקשת ההסגרה. את עיקר יהבו הוא משליך על הטענה כי בתצהירה, אחת הבנות אינה מדייקת במועדי ביצוע העבירות המיוחסות לו, בעוד חלק מסעיפי האישום בבקשת ההסגרה טעונים פירוט זמנים קונקרטי. לשיטת המערער, היה על בית המשפט לדון בכל אישום ואישום בכתב האישום, על מנת שהמערער יידע בגין מה הוא צפוי לתת את הדין בארצות הברית. כן טען כי היועץ המשפטי לא פירט כהלכה בבקשת ההסגרה את סעיפי החוק שלפיהם ניתן להעמיד אותו לדין בישראל אילו היה מבצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום במדינת ניו יורק, בישראל. זאת בניגוד לתקנות ההסגרה (סדרי דין וכללי ראיות בעתירות), תשל"א-1970 (להלן: התקנות). כמו כן, בית המשפט שגה כאשר התעלם מטענתו בדבר תנאי הכליאה בארצות הברית בשל כך שטענה זו לא התבססה על תשתית ראייתית איתנה, כאשר לא התאפשר לו לברר על אודות תנאי הכליאה כיום במדינת ניו יורק בצל מגפת הקורונה. היועץ המשפטי תמך בהחלטת בית המשפט המחוזי וטען כי לא נמצא בה דופי זולת העניין לגביו הגיש את הערעור מטעמו.

7. ערעור היועץ המשפטי התייחס לעניין קביעת בית המשפט המחוזי כי לסעיף 260.10 אין מקבילה בדין הפלילי הישראלי ועל כן אין להסגיר בגינו מבוקש להסגרה לארצות הברית. לפי הטענה, בית המשפט שגה בפרשנות הדין הנוגע למבחן "הפליליות הכפולה" אשר משמש לצורך בחינת השאלה מהי עבירת הסגרה בסעיף 2(א) לחוק ההסגרה. ניתוח יסודות העבירה של סיכון שלומו של קטין, בנסיבות מעשיו של המערער, מוביל לכך שהעבירה המקבילה בדין הישראלי לסעיף 260.10, היא עבירה של מעשה מגונה בקטין בן משפחה לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בראי כתב האישום שהוגש נגד המערער, עמדת היועץ המשפטי היא כי הסיכון לשלומו של קטין הוא הסיכון שבו המערער העמיד את הבנות בשל עבירות המין שביצע בהן. לחלופין, ישנן עבירות נוספות בדין הישראלי שעשויות לשמש כעבירות מקבילות לסעיף 260.10, כגון עבירה של תקיפת קטין או חסר ישע לפי סעיפים 368ב ו-368ג לחוק העונשין, שאף הן עבירות הסגרה.

8. המערער טען מנגד ומעבר למה שטען בערעורו, כי בכל מקרה עבירה לפי סעיף 260.10 התיישנה, אם כי הוא לא תמך טיעון זה באסמכתא כלשהי.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בערעורים, בעיקרי הטיעון שהוגשו ושמיעת הצדדים בדיון שהתקיים לפנינו, הגעתי למסקנה כי דין שני הערעורים להידחות וכך אציע לחבריי כי נעשה.



ערעור המערער

10. עיקר טרונותו של המערער היא כי מועדי המעשים המיוחסים לו בכתב האישום לא פורטו די הצורך בתצהירה של אחת הבנות. דין טענה זו להידחות. סעיף 9 לחוק ההסגרה מורה כי על מנת להכריז על מבוקש כבר-הסגרה, די בכך שיוצגו "ראיות שהיו מספיקות כדי להעמידו לדין על עבירה כזאת בישראל". בפסיקה פורשה הדרישה הראייתית האמורה ככזו שדי בה על מנת להקים "אחיזה לאישום" (ע"פ 6003/19 גרינס נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 17 (3.9.2020); ע"פ 8304/17 למפל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 22 (8.5.2018); ע"פ 678/19 גרוזדוב נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 15 (27.1.2020) (להלן: עניין גרוזדוב)). בהתאם לכך, במסגרת הליך ההסגרה נדרש בית המשפט לבחון האם התשתית הראייתית שמונחת לפניו מצדיקה את המשך בירור כתב האישום בגדרי ההליך שעתיד להתקיים במדינה המבקשת. על כן, תפקידו של בית המשפט בהליך ההסגרה אינו לבחון את מהימנותה ומשקלה של כל ראיה, אלא די בכך שבית המשפט יתרשם שמסכת הראיות שנפרשה לפניו אינה חסרת כל ערך (ראו למשל: ע"פ 6899/17 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 8 (5.8.2019); ע"פ 2542/19 טוויל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 9 (3.12.2019) (להלן: עניין טוויל)).

11. בעניינו, טענתו של המערער בקשר לתשתית הראייתית מסתכמת כאמור בכך שלשיתנו בתצהירה של אחת הבנות אין פירוט מספיק של תאריכי העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בטענה זו אין ממש. ראשית, כאשר מדובר בריבוי עבירות מין, בפרט עבירות מין המבוצעות בקטניות במסגרת המשפחתית, קיים קושי מובנה בנקיבת תאריכים מדויקים. פירוט מסגרת זמן כללית בלתי ממוקדת של ביצוע העבירות במסגרת כתב אישום מסוג זה הוא לא פעם כורח המציאות. לעיתים לתביעה אין מנוס מניסוח כתבי אישום מסוג זה מבלי לציין בפירוט מקומות ומועדים. הדברים רלבנטיים בפרט כאשר העבירות משתרעות על פני תקופה ארוכה ומבוצעות לא פעם באופן שגרתי (וראו: ע"פ 4776/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 105-106 (22.10.2012); ע"פ 3948/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (13.11.2006)). ריבוי מעשים במסגרת התא המשפחתי לאורך שנים כאשר נפגע העבירה הוא קטין, חשיפתם של המעשים בחלוף זמן, המצב הרגשי והרצון לשכוח את המעשים, אינם מאפשרים גם הם למקם את המעשים במדויק בזמן ובמקום (ע"פ 2068/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (1.1.2018); ע"פ 229/19 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 34 (30.12.2019)). מובן מאליו כי קשיים דומים קיימים בכל רחבי העולם ואפיון של עבירות מין במשפחה אינו ייחודי לישראל. על כן אין לתהות כי כתב האישום שהוגש נגד המערער בניו יורק אינו נוקב בתאריכים מדויקים. בכל מקרה אין בפירוט הכוללני של העבירות כדי לכרסם בתשתית הראייתית, בוודאי לא במידה הנדרשת על מנת להימנע מהסגרה למדינה מבקשת (והשוו: עניין טוויל, פסקה 9). הדברים נכונים במקרה זה על דרך קל וחומר, מכיוון שלמרות שלא קיים פירוט מדוקדק של המועדים בהם ביצע המערער את העבירות המיוחסות לו, כתב האישום כולל לא פחות מ-54 אישומים נפרדים בהם פורטו עד כמה שניתן העבירות, לעיתים עד כדי מרווחי זמן של חודש אחד בלבד. שנית, כפי שציין בית המשפט המחוזי, דין של טענות אלה להתברר במסגרת ההליך העיקרי בארצות הברית ולא כאן במסגרת בקשת ההסגרה (ראו: ע"פ 6717/09 אוזיפה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 172 (6.12.2010) (להלן: עניין אוזיפה); עניין גרוזדוב, פסקה 20).

12. באופן דומה, גם דינה של טענת המערער ביחס לתנאי הכליאה בארצות הברית להידחות. ככלל, טענות שהסגרה מנוגדת לתקנת הציבור ייענו במשורה, ובמקרים יוצאי דופן בלבד (ראו למשל: ע"פ 4576/18 גרוס נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (25.2.2019); ע"פ 250/08 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה ל"א (12.3.2009)). בדומה להליך בבית המשפט המחוזי, גם בערעור שלפנינו לא הציג המערער ראיות כלשהן לבסס את טענותיו ביחס לתנאי הכליאה בארצות הברית - לא ככלל ולא בתקופה זו של פרוץ מגפת הקורונה בפרט. בהקשר זה יפים דבריו של המשנה לנשיא מ' חשינבע"פ 6914/04 פיינברג נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נט' (6) 49, 59-60 (2005):



"נציין ונדגיש: מקום שבו יוכח לבית-המשפט כי מבוקש בהסגרה ייחשף במדינה המבקשת לסכנת מוות, לעינויים ולשאר מרעין בישין כיוצא באלה, לא נכריז עליו להיותו בר-הסגרה. בנסיבות מעין אלו הערכים העלולים להיפגע בהסגרה יקרים הם מכדי שהחייב הבין-לאומי בהסגרה יגבר עליהם. ואולם דווקא בשל כך אין די בהעלאתן של טענות כלליות – טענות של-סתם – ושומה עליו על הטוען לייסד חשש ממשי לפגיעה בו שלא-כדין" (ראו גם: ע"פ 7569/00 יגודיב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 529, 586-587 (2002)).

המערער מבקש אפוא להפוך את היוצרות ולהשית את נטל הראיה על היועץ המשפטי כי תנאי הכליאה בארצות הברית תקינים, מקום בו הוא לא הניח תשתית ראיתית מינימאלית להוכיח את היפוכו של דבר. ברם, הנטל בעניין זה הוא על המערער להראות כי קיים חשש ממשי לפגיעה בו, ונטל זה כאמור לא הורם.

ערעור היועץ המשפטי

13. סעיף 2(א) לחוק ההסגרה קובע כי "עבירת הסגרה" היא "עבירה שאילו נעברה בישראל דינה מאסר שנה או עונש חמור מזה". זוהי הדרישה המכונה "פליליות כפולה", שמשמעה כי המעשה בגינו מתבקשת ההסגרה מהווה עבירה פלילית הן לפי דיני המדינה מבקשת ההסגרה והן לפי דיני המדינה המתבקשת (ע"פ 7742/15 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 2 (28.8.2016)). עיקרון זה מהווה מעין "ערובה" לכך שההסגרה לא תפגע בעקרונותיה של המדינה המתבקשת, בערכיה ובתקנת הציבור שלה (ראו: ע"פ 2258/11 דרן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 26 (20.6.2012); ש"ז פלרדיני ההסגרה 189 (1980)). ההשוואה בין העבירות צריכה להיעשות "באופן גמיש וליברלי, באופן שיאפשר למדינת ישראל לעמוד בהתחייבויותיה בהסכמי הסגרה, ולא יאפשר למבוקש לחמוק מבירור האישומים נגדו על בסיס טיעונים טכניים" (עניין אוזיפה, פסקה 39). הווה אומר, לא נדרשת חפיפה בין העבירות אלא זהות מושגית. היינו הדרישה היא ל"זהות המעשה" ולא ל"זהות העבירה" (ראו: ע"פ 10946/03 עיסא נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 33, 40-41 (2005)).

14. במקרה זה, אין מחלוקת כי כל המעשים המיוחסים למערער מגבשים עבירות פליליות בנות הסגרה לפי הדין הישראלי. כך למשל נכנסים הם בגדרו של סעיף 351 לחוק העונשין הדין בעבירות מין במשפחה. על כן, אין זה מעלה או מוריד באופן מהותי שבארצות הברית אותם מעשים נכנסים גם לגדרה של העבירה הקבועה בסעיף 260.10. זאת גם אם כקביעת בית המשפט קמא, המקובלת גם עליו, העבירה הקבועה בסעיף האמור איננה חופפת במהותה את העבירה הפלילית אליה ביקש היועץ המשפטי להשוות אותה (סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין). במילים אחרות, הנפקות של הדיון בשאלה האם סעיף עבירה מסוים בדין הזר מקיים את דרישת הפליליות הכפולה בישראל מתעוררת בעיקר, כאשר במדינה המבקשת העבירה היחידהשיוחסה למבוקש בגין אותו מעשה היא עבירה שאינה ממלאת לכאורה אחר דרישת הפליליות הכפולה בישראל. או אז, מתעוררת השאלה האם קיימת עבירה מקבילה בישראל לפי אותו סעיף או, גם אם אין עבירה מקבילה מעין זו, האם יש במעשים המיוחסים למבוקש כדי להוות עבירה בת-הסגרה בישראל. ברם, לא זה המקרה שלפנינו, בו יוחסו למערער כאמור עבירות נוספות בגין אותם מעשים, שאין ספק שהן מהוות עבירות בנות הסגרה בישראל.

15. בעניינו, כל שקבע בית המשפט המחוזי הוא שסעיף 260.10 אינו נכנס בגדרי סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, הוא הסעיף מולו ביקש היועץ המשפטי כי תבחן סוגיית הפליליות הכפולה ביחס לרכיב זה של בקשת ההסגרה. בכך לא נפלה שגגה בהחלטתו, שכן יסודות העבירה שבסעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין אכן שונים מהותית מיסודות העבירה שבסעיף 260.10 (ולא ראינו מקום לדון בטענה שסעיף 260.10 חופף לעבירות אחרות בחוק העונשין).



הישראלי, משלא נטענה אלא בשלב הערעור). יחד עם זאת, הסגרתו של המערער אפשרית מכוח יתר העבירות המיוחסות לו בארצות הברית, וניתן להעמידו לדין בארצות הברית בגין מכלול המעשים המיוחסים לו מכוח העבירות האחרות שפורטו בכתב האישום.

16. נוכח האמור, אין עוד צורך לדון בטענת ההתיישנות של המערער. אם כי אציין שבכל מקרה לא מצאתי בה ממש. כאמור, המערער עצמו לא ידע כי כך הם פני הדברים ואף טען לפנינו כי הוא מוכן לדחיית הדיון עד אשר היועץ המשפטי יעיין ויבדוק את נכונות טענתו. המערער שוב הופך את נטל הראיה המוטל על שכמו ובנסיבות אלו פשיטא כי אין מקום לשעות לטענה וכל המוסיף גורע.

17. ובשולי הדברים יאמר כי נוכח האמור היועץ המשפטי גם יצא ידי חובת תקנה 4(5) לתקנות הקובעת חובה לפרט את סעיפי החוק בישראל שלפיהם ניתן להעמיד את המבוקש לדין בישראל אילו העבירות על פי הדין הזר נעברו בישראל. זאת בכפוף לכך שבקשת ההסגרה נבחנת בהתאם לעבירות אותן פירט היועץ המשפטי בבקשה, כמפורט לעיל.

אציע אפוא לחברי לדחות את שני הערעורים.

ש ו פ ט

השופטת' ברון:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט ע' גרוסקופף:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ד' מינץ.

ניתן היום, כ"ב בכסלו התשפ"א (8.12.2020).

עמוד 6



שופט

שופט

שופטת
